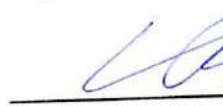

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

Н.М.Літвін

2021 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

для вступу на навчання за спеціальністю

«Фінанси, банківська справа та страхування»

для здобуття ступеня бакалавра

Автори: Грушко В.І. д.е.н., професор

Румик І.І. к.е.н., доцент

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

національної економіки та фінансів

(протокол №8 від 5 березня 2021 р.)

Завідувач кафедри

Грушко В.І.

Київ, 2021

ВСТУП

Прийом вступників, *які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»*, для здобуття ступеня бакалавра на спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування», на 3 курс, проводиться за результатами фахового випробування - комплексного іспиту з фаху, який включає дисципліни «Фінанси», «Гроші та кредит».

Фахове випробування має на меті не лише теоретичну перевірку знань вступників, а й оцінку їх аналітичних здібностей та навичок застосування здобутих знань в здійсненні аналізу та розробці стратегії сучасних підприємств.

Програма фахового випробування є міждисциплінарною, вона охоплює основну проблематику навчальних дисциплін.

I. ЗМІСТОВНА ПРОГРАМА ІСПИТУ

МОДУЛЬ 1. ФІНАНСИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

Суть, об'єктивна необхідність фінансів. Форми грошових відносин, які охоплюють фінанси. Специфічність суспільного призначення фінансів, їх характерні риси.

Функції фінансів: розподільна, контрольна, стимулююча. Теоретичні положення роботи К. Маркса “Критика Готської програми” та їх значення в розкритті суті розподільної функції фінансів. Первинний розподіл і перерозподіл національного доходу. Первинні доходи учасників виробництва (держави, підприємств, працівників сфери матеріального виробництва). Необхідність перерозподілу національного доходу, похідні доходи. Роль

розподільної функції фінансів у формулюванні міжгалузевих пропорцій, та соціального розвитку суспільства.

Контрольна функція фінансів, її зв'язок з розподільною функцією. Суспільне призначення фінансів у цій функції. Значення фінансового контролю та напрямки його подальшого розвитку.

Стимулююча функція фінансів. Її роль в становленні ринкових відносин в Україні. Органічна єдність функцій фінансів.

Складові частини фінансової системи: фінанси підприємств і організацій та загальнодержавні фінанси. Суть, характерні риси фінансів підприємств і організацій, особливості їх формування та використання в умовах різних форм власності.

Характеристика загальнодержавних фінансів (державний бюджет, державне соціальне страхування, державний кредит, державний Пенсійний фонд, позабюджетні державні фонди). Місце в фінансовій системі. Взаємозв'язок складових частин фінансової системи.

Визначення фінансових ресурсів. Склад та структура фінансових ресурсів, напрямки їх використання. Макрофактори, що впливають на співвідношення централізованих та децентралізованих фінансових ресурсів.

Зв'язок фінансів з такими розподільними економічними категоріями як ціна, собівартість, фонд оплати праці.

ТЕМА 2. ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Фінансова політика – складова частина економічної та соціальної політики держави.

Основні принципи та задачі фінансової політики. Умови, які забезпечують ефективність фінансової політики.

Сучасна фінансова політика України. Фінансова стратегія, фінансові пріоритети.

Суть фінансового механізму, його склад та призначення. Історія розвитку фінансового механізму. Необхідність його удосконалення в умовах переходу до ринкової економіки.

Фінансове планування як підсистема фінансового механізму. Зміст, принципи, методи та задачі фінансового планування. Різноманітність фінансових планів, їх взаємозв'язок.

Фінансові важелі та стимули, їх функціональне призначення в системі фінансових відносин при формуванні, розподілу та використанні грошових фондів. Характеристика окремих фінансових важелів та стимулів.

Фінансові норми та нормативи в системі фінансових важелів та стимулів. Значення економічних нормативів.

Фінансові показники. Управління фінансами, принципи його організації.

Фінансовий апарат і його склад. Фінансові служби міністерств, відомств, об'єднань, підприємств, організацій, їх функції. Функції, права та обов'язки Міністерства фінансів України, його органів. Державна фінансова інспекція. Її функції та завдання.

Податкова адміністрація. Організаційна структура. Функції, права, обов'язки. Зарубіжний досвід роботи податкових органів.

Правові основи функціонування фінансового механізму. Фінансове законодавство, його зміст та значення в організації і регулюванні фінансових відносин.

ТЕМА 3. ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА.

Об'єктивна необхідність податкової системи. Основні функції держави. Суть та призначення податків. Мінімальний розмір податків. Складові частини податкової системи.

Класифікація податків: прогресивні, регресивні, пропорційні, прями, непрямі, державні, місцеві.

Проблема подвійного оподаткування.

Основні податки, сфери їх використання, механізм дії: податок на прибуток (доходи), акцизний збір, податок на додану вартість. Податок на фонд оплати праці, плата за землю. Податок на експорт і імпорт. Податкові пільги, податковий кредит.

Прибутковий податок з громадян. Групи платників та об'єкти оподаткування. Суть та призначення податків з населення. Діючі системи оподаткування населення в країнах з розвинутою економікою.

ТЕМА 4. БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Державний бюджет України, його призначення, склад і структура доходів і видатків. Роль Державного бюджету в регіональному, галузевому і соціальному перерозподілі.

Класифікація доходів державного бюджету. Фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету за сучасних умов. Видатки державного бюджету. Особливості формування видатків за сучасних умов.

Стан бюджету як фінансового плану: рівновага доходів і видатків; перевищення доходів над видатками; бюджетний дефіцит. Фактори, що визначають стан бюджету. Форми перевищення доходів над видатками: бюджетні резерви, бюджетний надлишок, бюджетний профіцит.

Бюджет як основний фінансовий план держави. Склад і структура доходної і видаткової частин бюджету, фактори, що впливають на них. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної та міжнародної політики держави. Поточний бюджет і бюджет розвитку.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Основи бюджетного устрою: види бюджетів, принципи побудови бюджетної системи, розмежування доходів і видатків між бюджетами, взаємовідносини між бюджетами. Склад і структура бюджетної системи України. Поєднання централізованих і децентралізованих бюджетів як основа демократичного бюджетного устрою. Альтернативні принципи встановлення взаємозв'язку між централізованими і

децентралізованими бюджетами: єдність бюджетної системи та автономність кожного бюджету. Визначальні ознаки єдності бюджетної системи, передумови її встановлення. Законодавче визначення бюджету держави як єдиного фонду грошових коштів. Переваги і недоліки бюджетної системи, побудованої на принципі єдності. Поняття і характерні ознаки принципу автономності бюджетів, його забезпечення. Автономність бюджетів як визначальна передумова раціональної та ефективної фінансової діяльності місцевих органів влади й управління.

ТЕМА 5. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ

Економічна суть і роль державного кредиту як специфічної форми фінансових відносин. Форми державного кредиту. Державна політика позичкових фінансів, її передумови. Форми державного кредиту, їх призначення. Суб'єкти державного кредиту, їх класифікація. Чинники державного кредиту. Бюджетний дефіцит як основний чинник державного кредиту. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету. Передумови державного кредиту: наявність кредиторів, в яких є вільні кошти; довіра з боку кредиторів до держави; зацікавленість у наданні позик. Платоспроможність держави у погашенні боргів і виплаті доходу.

Державні позики як основна форма державного кредиту. Класифікація видів державних позик: за правом емісії; за ознакою держателів цінних паперів; за формою виплати доходів; за термінами погашення; за методами розміщення. Види цінних паперів з державних позик: облігації та казначейські зобов'язання (векселі).

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Проблеми державного боргу, його межі і порядок обслуговування. Економічні та соціальні наслідки державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом. Способи управління: конверсія, консолідація, уніфікація,

обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу.

ТЕМА 6. СОЦІАЛЬНІ ПОЗАБЮДЖЕТНІ ФОНДИ

Місце централізованих цільових фондів в економічному та соціальному розвитку держави. Об'єктивна необхідність їх створення.

Пенсійний фонд. Цілі, організаційна структура, джерела формування та напрямки використання.

Практика створення та функціонування комерційних пенсійних фондів.

Фонд державного соціального страхування, його задачі. Суб'єкти відносин та їх обов'язки. Механізм відрахувань на соціальне страхування. Джерела формування фонду. Зарубіжний досвід соціального страхування населення.

Державний фонд сприяння зайнятості населення. Задачі, джерела формування та використання коштів фонду.

Фонд для здійснення заходів з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інші спеціальні фонди позабюджетних коштів цільового призначення.

Регіональні позабюджетні фонди.

Порядок сплати та розподілу Єдиного соціального внеску.

ТЕМА 7. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Поняття, сутність і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Основні принципи організації фінансів підприємств в умовах ринку.

Функції фінансів підприємств, їх внутрішня властивість і форма прояву їх сутності.

Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування ресурсів.

Обчислення необхідних обсягів власного капіталу і позикових коштів (кредитних ресурсів). Розрахунки зароблених коштів виробничими підприємствами, посередницькими фірмами та іншими господарюючими суб'єктами. Економічний ефект, диференціал (фінансовий ліверидж) і коефіцієнт плеча фінансового важеля.

Поняття фінансової діяльності підприємств і її організація. Зміст і завдання фінансової роботи на підприємствах. Управління фінансами підприємств.

ТЕМА 8. СТРАХУВАННЯ. СТРАХОВИЙ РИНОК

Сутність страхування та його функції. Принципи страхування. Роль страхування в умовах ринкової економіки.

Поняття класифікації, її значення. Класифікаційні ознаки. Класифікація за формами проведення.

Невизначеність та ризик. Поняття ризику. Класифікація ризиків. Управління ризиком. Визначення страхового ризику, його ознаки. Визначення ціни страхування. Структура страхового тарифу.

Необхідність страхового захисту. Необхідність, значення та методи державного регулювання страхової діяльності. Орган нагляду за страховою діяльністю, його функції. Шляхи наближення законодавчої й нормативної бази страхування до міжнародних стандартів

ТЕМА 9. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Загальна характеристика фінансового ринку. Сутність та еволюція фінансового ринку. Основні функції фінансового ринку. Основні учасники фінансового ринку. Структура фінансового ринку.

Законодавче регулювання фінансового ринку. Суть регулювання фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку.

Саморегулювання фінансового ринку. Особливості регулювання окремих учасників фінансового ринку.

Фінансові посередники. Сутність та функції фінансових посередників. Суб'єкти небанківської системи. Небанківські фінансово-кредитні інститути. Контрактні фінансові інститути. Посередники депозитарно-клірингової діяльності.

Грошовий ринок. Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Структура та інструменти грошового ринку. Обліковий ринок. Міжбанківський ринок.

Ринок банківських позичок. Основи організації ринку капіталів. Кредитний ринок. Основні форми кредитних відносин. Кредитні рейтинги.

Поняття, функції та суб'єкти валютного ринку. Валютні операції. Валютне регулювання та курсова політика Центрального банку.

Сутність і функції ринку цінних паперів Види цінних паперів, їх класифікація і характеристика Інституційні посередники на фондовому ринку

Особливості розвитку ринку похідних цінних паперів. Історія виникнення та розвитку ринку строкових угод. Характеристика основних похідних інструментів.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З «ФІНАНСІВ»

1. Суть фінансів та їхні характерні ознаки.
2. Функції фінансів.
3. Роль фінансів у суспільстві.
4. Роль французьких учених XVIII ст. та англійських – А. Сміта і Д. Рікардо у розвитку фінансової науки.
5. Теорія Дж.М. Кейнса – революція в економічній і фінансовій науці.
6. Ідеї українських економістів – фінансистів кінця XIX ст.
7. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів.

- 8.Зв'язок фінансів з собівартістю, фондом заробітної плати, ціною.
- 9.ВВП як основне джерело формування фінансових ресурсів держави.
- 10.Фінансова політика держави: суть і напрями.
- 11.Монетарна політика та її сутність.
- 12.Бюджетно-податкова політика, її види та сутність.
- 13.Боргова політика та її сутність.
- 14.Фінансова стратегія та фінансова тактика: їх характеристика.
- 15.Фінансово-кредитний механізм: суть і структура.
- 16.Інструменти і важелі фінансово-кредитного механізму.
- 17.Структура внутрішньої будови фінансової системи держави.
- 18.Організаційна структура фінансової системи України.
- 19.Сфери діяльності Міністерства фінансів України.
- 20.Функції Національного Банку України.
- 21.Функції Державної фіскальної служби України.
- 22.Суть та об'єктивний характер податків.
- 23.Функції та класифікації податків.
- 24.Прямі і непрямі податки. Їхні види. Вплив непрямих податків на конкурентоспроможність продукції.
- 25.Податки, платежі, внески: визначення і приклади.
- 26.Податкова система України.
- 27.Податкова політика держави.
- 28.Види податкових ставок.
- 29.Податковий кредит.
- 30.Податкові санкції: суть, за що призначаються.
- 31.Податкові пільги та їхні види.
- 32.Ланки державних фінансів.
- 33.Державний бюджет: визначення і суть.
- 34.Дохідна частина бюджету, джерела її формування.
- 35.Видатки держави. Склад видаткової частини бюджету.

- 36.Бюджетна система України.
- 37.Бюджетний устрій України.
- 38.Бюджетна система і принципи її побудови.
- 39.Бюджетний процес. Його складові.
- 40.Процедура бюджетного планування.
- 41.Виконання бюджету. Касове виконання бюджету.
- 42.Бюджетний кодекс України: структура та значення.
- 43.Місцеві бюджетні надходження та витрати.
- 44.Бюджетний дефіцит: форми, причини виникнення, джерела фінансування.
- 45.Бюджетна політика України на сучасному етапі.
- 46.Зв'язок бюджетного дефіциту з конвертованістю національної валюти.
- 47.Державний кредит і його форми.
- 48.Облігації і векселі: суть і відмінності.
- 49.Суть системи управління державним боргом і способи його коригування.
- 50.Роль місцевих бюджетів в економічному та соціальному розвитку регіонів.
- 51.Доходи місцевих бюджетів, їх характеристика.
- 52.Витрати місцевих бюджетів, методи їх планування, проблеми удосконалення.
- 53.Взаємовідносини місцевих бюджетів з державним бюджетом.
- 54.Державні цільові фонди. Їх призначення.
- 55.Пенсійний фонд: джерела формування та використання його коштів.
- 56.Джерела формування та напрями використання Фонду соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
- 57.Фінанси підприємств як одна із сфер фінансової системи держави.
- 58.Фінансові ресурси підприємства.
- 59.Джерела формування фінансових ресурсів підприємств.
- 60.Доходи підприємства і шляхи їх формування.
- 61.Напрями витрат фінансових ресурсів на підприємстві.
- 62.Формування фінансових результатів на підприємстві.

63. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин.
64. Бюджет домогосподарства, його структура.
65. Економічна сутність і функції страхування.
66. Основні суб'єкти у страхуванні.
67. Галузева класифікація страхування.
68. Види страхування.
69. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
70. Суб'єкти фінансового ринку.
71. Кредитна система як основа ринку грошей.
72. Ринок цінних паперів. Акції, облігації.
73. Фондова біржа як посередник на ринку цінних паперів.
74. Характерні риси державного і банківського кредиту.
75. Суть страхового ринку і страхових послуг.
76. Кредит як основна форма фінансових відносин.
77. Первинний і вторинний ринки цінних паперів.
78. Мета й основні завдання фінансового менеджменту.
79. Механізм фінансового менеджменту, його сутність та складові.
80. Фінанси міжнародних організацій.
81. Міжнародні фінансові інституції.
82. Вплив політичної і фінансової ситуації в країні на зміну курсу валюти.
83. Встановлення курсу валют: адміністративний і ринковий методи.
84. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки.
85. Сучасні риси фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою (США, Німеччина, Велика Британія, Японія).
86. Етапи економічної інтеграції в Європі та їх характеристика.
87. Бюджетна стратегія і бюджетний процес країн Європейського Союзу.
88. Податкова політика в країнах Європейського Союзу.

89. Міжнародний валютний фонд – провідний фінансовий інститут, його функції.

90. Функції і сфери діяльності Європейського банку реконструкції і розвитку.

МОДУЛЬ 2. ГРОШІ ТА КРЕДИТ

ТЕМА 1. СУТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Форми грошей та їх еволюція. Ера металевих грошей. Біметалізм та монометалізм. Кредитні гроші. Паперові гроші. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші. Квазі-гроші.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економіку.

Функції грошей. Функція грошей як міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Масштаб цін. Функція грошей як засобу обігу. Функція засобу платежу. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші.

ТЕМА 2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВА МАСА

Грошовий обіг. Грошовий оборот: суть та структура. Грошові потоки. Грошові платежі як складові грошового обороту. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні ринки та суб'єкти грошового обороту. Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки та критерії їх класифікації. Канали руху грошей. Структура грошових потоків. Механізм балансування грошових потоків. Національний дохід і національний продукт, їх роль для аналізу грошового обороту.

Грошова маса та грошові агрегати. Їх класифікація. Грошовий мультиплікатор. Грошова база. Класифікація грошових агрегатів згідно методики НБУ. Закон грошового обігу. Внесок І.Фішера в теорію грошового обігу. Швидкість обігу грошей та її чинники. Розрахунок швидкості обігу грошей. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.

ТЕМА 3. ГРОШОВИЙ РИНОК

Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей. Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування. Ринок грошей та ринок капіталів. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.

Попит на гроші. Основні мотиви попиту на гроші: транзакційний мотив, мотив завбачливості, портфельний мотив. Чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Банкнотна та депозитна емісія. Грошовий мультиплікатор та його роль у формуванні пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку. Рівноважна процентна ставка.

ТЕМА 4. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Грошова система: суть та принципи організації. Елементи грошової системи та їх характеристика. Основні типи грошових систем. Еволюція грошових систем. Системи готівкового та безготівкового обігу. Національна та світова валютні системи. Саморегульовані грошові системи. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монометалізм (золотомонетний, золото злитковий, золотодевізний стандарт). Регульовані грошові системи. Система паперово-

грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті і закриті грошові системи.

Методи та інструменти регулювання грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Становлення й розвиток грошової системи України. Характеристика грошових систем зарубіжних країн. Специфіка грошової системи ЄС.

ТЕМА 5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Суть інфляції. Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція. Наслідки інфляції.

Основні види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрити інфляція. Причини інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція. Інфляційний «податок».

Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції. Взаємодія центрального банку та уряду у регулюванні інфляційних процесів. Роль грошово-кредитної та фіскальної політики у стримуванні інфляційних процесів. Монетарна рестрикція.

Суть та цілі грошових реформ. Стабільність грошової одиниці як основна мета грошової реформи. Роль грошових реформ у боротьбі з інфляцією. Класифікація грошових реформ. Грошові реформи в Україні.

ТЕМА 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Валютний ринок: суть та принципи функціонування. Валютні операції суть і види. Деривативи. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Валютні ризики і методи їх мінімізації. Валютна позиція: суть і види. Суб'єкти валютного ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Суть та види валютного курсу. Паритет купівельної спроможності валют. Механізм забезпечення конвертованості валюти. Режими валютного курсу.

Валютне регулювання і контроль. Інституційні засади валютного регулювання і контролю. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, інтервенція. Режим валютного курсу в Україні.

Валютні системи: суть та структура. Види валютних систем. Елементи національної валютної системи. Структура валютної системи України. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи. Роль МВФ в її розвитку світової валютної системи.

ТЕМА 7. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ

Класична кількісна теорія грошей. Еволюція кількісної теорії. Науковий внесок К.Маркса у розвиток теорії грошових відносин. Маржиналізм як методологічна основа сучасних теорій грошових відносин.

Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Внесок І. Фішера в кількісну теорію грошей. Представники «Кембриджської школи» та їх внесок в теорію грошей. Вклад Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей. Кейнсіансько-неокласична та некейнсіанська теорії грошей.

Сучасний монетаризм. Внесок М.Фрідмена в теорію грошей. Сучасний синтез теорії грошей. Монетаристи-неокласики, монетаристи-градуалісти та монетаристи-прагматики.

Роль держави у регулюванні економіки з позицій кейнсіанства та монетаризму: спільні риси та відмінності. Внесок вітчизняних науковців у розвиток теорії грошей.

ТЕМА 8. НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ КРЕДИТУ

Загальні передумови формування кредитних відносин. Еволюція кредитних відносин. Теорії кредиту. Основні положення натуралістичної теорії кредиту. Основні положення капіталотворчої теорії кредиту.

Необхідність та суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Кредит як форма суспільних відносин. Основні функції кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин.

Ознаки кредиту в ринковій економіці. Позичковий капітал та кредит. Позичковий капітал як форма грошового капіталу. Основні ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція.

Специфіка становлення кредитних відносин в окремих країнах. Кредитні відносини в ЄС. Історичний розвиток кредитних відносин в Україні.

ТЕМА 9. ВИДИ, ФУНКЦІЇ ТА РОЛЬ КРЕДИТУ

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки. Види кредиту. Характеристика окремих видів кредиту.

Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів. Принципи та методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Характеристика окремих методів банківського кредитування.

Роль кредиту у ринковій економіці: вплив кредиту на розширення виробництва, розвиток банківської системи, зовнішньоекономічної діяльності. Роль кредиту у грошовій сфері. Кредитна експансія та її роль у економічному зростанні. Монетарна рестрикція та її значення для стримування інфляційних процесів. Соціальна роль кредиту.

Роль кредиту у розвитку економіки України. Розвиток кредитних відносин в Україні у 90-х рр. ХХ століття. Кредитна політика держави до і після запровадження у обіг гривні. Кредитна експансія 2007-2008 рр. та її наслідки. Особливості розвитку кредитних відносин в Україні.

ТЕМА 10. ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ НА ГРОШОВОМУ РИНКУ

Суть, функції та основні види фінансових посередників грошового ринку. Об'єктивні передумови становлення й розвитку кредитно-фінансових інститутів. Основні напрями діяльності кредитно-фінансових установ.

Комерційні банки: суть, види та принципи діяльності. Страхіві компанії: їх функціональна суть та форми організації. Пенсійні фонди. Особливості функціонування пенсійних фондів. Інвестиційні компанії. Основні операції інвестиційних компаній. Позиково-ощадні асоціації. Фінансові компанії. Кредитні спілки. Ломбарди. Добродійні фонди.

Міжбанківські об'єднання, їх роль та значення у функціонуванні кредитних систем. Класифікація міжбанківських об'єднань.

Особливості діяльності фінансових посередників в Україні.

ТЕМА 11. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ

Походження та еволюція центральних банків. Сутність і функції центрального банку. Національний банк України: його завдання, функції та історія розвитку. Грошово-кредитна політика НБУ та банківський нагляд. Федеральна резервна система. Банк Англії. Європейський центральний банк.

Грошово-кредитна політика центрального банку – суть, стратегічні, проміжні й тактичні цілі. Основні типи грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики. Таргетування. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. «Сеньйораж» і монетизація бюджетного дефіциту.

Система банківського регулювання та нагляду. Державна реєстрація банків. Ліцензування банківської діяльності. Установлення економічних нормативів, що регламентують діяльність банків. Вимоги до банків щодо формування резервів. Гарантування банківських депозитів. Вимоги НБУ щодо організації банківського кредитування та грошових розрахунків.

ТЕМА 12. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ

Суть і роль комерційних банків в сучасній економіці. Класифікація комерційних банків. Функції комерційного банку. Ліцензія та письмовий дозвіл. Організаційна структура комерційного банку. Збори акціонерів (учасників) банку. Ревізійна комісія банку. Структурні підрозділи банку.

Загальна характеристика банківських операцій. Пасивні банківські операції. Банківські ресурси та їхня структура. Капітал банку. Депозити та їх основні види. Недепозитні джерела залучення коштів. Активні операції. Кредитні операції, їх сутність і призначення. Інвестиційні операції та їх види. Інвестиційний портфель та інвестиційна політика комерційного банку. Суть комісійно-посередницьких банківських операцій. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

Регулювання банківської діяльності в сучасних умовах. Економічні нормативи. Особливості становлення і розвитку комерційних банків.

**ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З
«ГРОШІ І КРЕДИТ»**

1. Сутність і походження грошей.
2. Попит на гроші, його мотиви.
3. Грошово-кредитна політика, її цілі.
4. Поняття та види інфляції.
5. Функції грошей.
6. Валютні операції та їх різновиди.
7. Грошово-кредитний мультиплікатор.
8. Кредит, його ознаки.
9. Платіжний баланс, його структура.
10. Поняття акції. Види акцій.
11. Поняття облігації. Види облігацій.
12. Пропозиція грошей та її чинники.
13. НБУ: його організаційна структура та основні функції.
14. Банківський і комерційний кредит.
15. Сутність і суб'єкти ринку цінних паперів.
16. Активні операції банків.
17. Валютні опціони, їх види.
18. Пасивні операції банків.
19. Фондова біржа, її функції. Українська фондова біржа.
20. Валюта, її конвертованість.
21. Грошові агрегати.
22. Паризька валютна система.
23. Повноцінні та неповноцінні гроші.
24. Форвардні та ф'ючерсні валютні операції.
25. Грошова маса та грошова база.
26. Монетарна експансія.
27. Види комерційних банків.

28. Ямайська валютна система.
29. Швидкість обігу грошей. Рівняння обміну І.Фішера.
30. Режими валютного курсу.
31. Загальні, обов'язкові та вільні резерви банків.
32. Валютний курс, його чинники. Котирування валюти.
33. Поняття комерційного банку та банківські операції.
34. Генуезька валютна система.
35. Види кредиту за формами надання: кредитна лінія, револьверний кредит, контокорентний кредит.
36. Монетарна рестрикція.
37. Облікова політика як інструмент монетарної політики.
38. Консорціумний та паралельний кредит.
39. Альтернативна вартість зберігання грошей та її зв'язок з попитом на гроші.
40. Крос-курс та методи його розрахунку.
41. Договірні небанківські фінансово-кредитні установи.
42. Група Світового банку.
43. Міжнародний валютний фонд та його співпраця з Україною.
44. Інвестиційні небанківські фінансово-кредитні установи.
45. Вплив світової фінансової кризи на банківську систему України.
46. Бреттон-Вудська валютна система.
47. Операції на відкритому ринку та валютні інтервенції як інструменти монетарної політики.
48. Європейський банк реконструкції і розвитку та його співпраця з Україною.
49. Регулювання норми обов'язкових резервів як інструмент монетарної політики.
50. НБУ: його організаційна структура та основні функції.

51. Етапи розвитку готівкових грошей: товарні гроші, золото-срібний біметалізм, золотий монометалізм, білонні монети, банкноти.
52. Функції грошей.
53. Грошово-кредитна політика, її цілі.
54. Пропозиція грошей та її чинники.
55. Грошово-кредитний мультиплікатор.
56. Кредит, його ознаки.
57. Банківський і комерційний кредит.
58. Договірні небанківські фінансово-кредитні установи.
59. Види кредиту за формами надання: кредитна лінія, револьверний кредит, контокорентний кредит.
60. Платіжний баланс, його структура.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	5	12-10	180-200
добре	4	9-7	150-179
задовільно	3	6-4	120-149
незадовільно	2	1-3	100-119

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;
- самостійність суджень.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1.Фінанси

Нормативні документи

- 1.Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К.: Феміна, 1996. 64 с.
- 2.Бюджетний кодекс України. Відомості ВРУ (ВВР), 2010, N 50-51, ст.572) //zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg= 2456-17
- 3.Господарський кодекс України // Відомості ВРУ. 2003 р. № 18.
- 4.Податковий кодекс України від 02.12.2010. К.: Видавництво «Преса України», 2010.
- 5.Закон України „Про акціонерні товариства”, від 17.09.2008 р., № 514-VI.
- 6.Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 08.07.2010 № 2464-VI. // zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464-17
- 7.Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96 ВР.
- 8.Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006 р., № 3480 IV.
9. Бюджетне законодавство України / уклад. І.С. Тимошук. К.: Юрінком Інтер, 2011. 372 с.
10. Податкова система в законах та нормативних актах: [зб. норм. актів] / Державна податкова адміністрація України / С.В. Буряк (ред.кол.), В.Г. Войтенко (упоряд.), Л.В. Трофімова (упоряд.). К.: ІВЦ ДПА України, 2009. 975с.

Підручники, монографії

11. Азаренкова Г.М. Фінанси: практикум: Навчальний посібник / Г.М. Азаренкова, І.І. Борисенко. К.: Знання, 2008. 279 с.

12. Алексєєв І.В. Гроші кредит: навчальний посібник / І.В. Алексєєв, М.К. Колісник. К.: Знання, 2009. 253 с.
13. Алексєєв І.В. Бюджетна система: навчальний посібник / І.В. Алексєєв, Н.Б. Ярошевич, А.М. Чушак-Голобородько. К.: Хай-Тек Прес, 2007. 376 с.
14. Базилевич В.Д. Страхова справа / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. - 6-те вид., стер. К.: Знання, 2008. 351 с.
15. Бюджетна система: навчальний посібник / Н.Д.Чала, Л.В.Лазоренко. К.: Знання, 2010. 223 с.
16. Волохова І.С. Міжбюджетні відносини в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / І.С. Волохова. – Одеса: Атлант, 2010. 234 с.
17. Головка А.Т. Ринки фінансових інструментів та їх інфраструктура: монографія / А.Т. Головка, С.М. Лаптев, О.А. Кириченко. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2009. 560 с.
18. Державні фінанси: підручник / Ткачук Ірина Григорівна. - Івано-Франківськ : ДВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника", 2015. 510 с.: рис., табл. Бібліогр.: с. 414-418. 100 экз.
19. Еш С.М. Фінансовий ринок: навчальний посібник / С.М. Еш. К.: Центр учбової літератури, 2009. 528 с.
20. Казначейська справа: підручник / О.В. Охрімівський, Й.С. Хижняк, Д.П. Ротар. Чернівці: Книги ХХІ, 2008. 464 с.
21. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика. Посібник. К.: ЦУЛ, 2010. 344с.
22. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс: навчальний посібник / за ред.: Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, М.І. Барановська. 4-те вид. перероб. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 288 с.
23. Місцеві фінанси: навчальний посібник / О.О. Сунцова. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2008. 488 с.

24. Місцеві фінанси: навч. посіб. / О. Й. Вівчар, О. Б. Курило, В. М. Кащишин ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 258 с.: рис., табл. Бібліогр.: с. 253-256.
25. Оподаткування підприємницької діяльності: Навчальний посібник // В.М. Мельник. К.: Кондор, 2009. 160 с.
26. Оподаткування фізичних осіб суб'єктів підприємницької діяльності: офіційні матеріали / Державна податкова служба України; Заг. ред. С.В. Буряк. К.: Юрінком Інтер, 2009. 304 с.
27. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс: підручник / О.П. Орлюк К. : Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
28. Романенко О.Р. Фінанси: підручник / О.Р. Романенко. 4-те вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. 312 с.
29. Рясних Є.Г. Основи фінансового менеджменту: навчальний посібник / Є.Г. Рясних. К.: Академвидав, 2010. 336 с.
30. Страхування: підручник / За ред. В.Д. Базилевича К., 2008. 1019 с.
31. Фещенко Л.В. Бюджетна система України: навчальний посібник / Л.В. Фещенко, П.В. Проноза, Н.В. Кузьминчук. К.: Кондор, 2008. 440 с.
32. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія / Т.О. Кізіма. - К.: Знання, 2010. 431 с.
33. Фінанси країн Європейського Союзу: навчальний посібник / М.І. Карлін. К.: Знання, 2011. 639 с.
34. Фінанси: навчальний посібник / І.Г.Благун, Р.С.Сорока, І.В.Єлейко. Львів: Магнолія 2006, 2008. 314 с.
35. Фінансова безпека бізнесу: Податковий аспект: навчальне видання / В.І. Грушко, С.М. Лаптев, Л.О. Кошембар; Університет економіки та права "КРОК". К.: Університет економіки та права "КРОК", 2010. 256 с.
36. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За ред. О.О. Терещенко. 3-тє вид., без змін. К.: КНЕУ, 2009. 312 с.

37. Фінансове право України: навчальний посібник / За заг. ред. Л.К. Воронової. К.: Правова єдність, 2009. 395 с.

38. Фінансові системи країн Західної Європ: навчальний посібник / М.І. Карлін. К.: ВЦ "Академія", 2009. 320 с.

39. Фінанси: навч. посіб. / О. Я. Стойко, Д. І. Дема; за ред. канд. екон. наук, доц. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2014. 431 с.: рис., табл. Бібліогр.: с. 421-428. 500 экз. - ISBN 978-617-566-254

40. Bobrov Y. Finance / Y. Bobrov. K.: "KROK" University, 2008. 220 p.

Підручники, монографії

41. Гроші та кредит: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" / [О. Л. Шелест та ін.] ; за ред. канд. екон. наук, доц. Шелеста О. Л. ; Харк. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Х.: Бровін О. В. [вид.], 2014. - 267 с.: рис., табл. Бібліогр.: с. 264-266. 300 экз.

42. Фінанси: Навчальний посібник/ П. К. Бечко, Л.Д. Тулуш [та ін.]. Львів: 2011. 345 с. (Вища освіта в Україні)

43. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник / За заг. ред. Л.О. Коваленко. К.: Слово, 2011. 416 с.

44. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс: підручник / О.П. Орлюк. К. : Юрінком Інтер, 2010. 808 с.

45. Івасів Б.С. Гроші та кредит: Підручник. 3-тє вид., змін. і доп. Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. 528с.

46. Карлін М.І. Державні фінанси України. Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 348 с.

47. Кириченко О.А. Ринок фінансових послуг: підручник / О.А. Кириченко, С.А. Єрохін. К.: Національна академія управління, 2009. 352 с.

48. Луніна І.А. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин: монографія / І.А. Луніна. К.: Наукова думка, 2006. 432 с.

49. Павлюк К.В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України: Монографія. К., НДФІ, 2006. 584 с.

50. Педь І. Непрямі податки в податковій системі України: навч. посібник. К.: Знання, 2009. 348с.

51. Фінанси: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / О.В. Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зязюн, А.А. Славкова. 3-тє вид., без змін. К. : КНЕУ, 2008. 392 с.

52. Фінанси: навчальний посібник / В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун І.Р. Чуй. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008. 274 с.

53. Фінанси підприємств: підручник / За ред. А.М. Поддєрьогіна. 7-ме вид., без змін. К.: КНЕУ, 2008. 552 с.

54. Фінанси: підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. 611 с.

55. Фінансове право України: навчальний посібник / За заг. ред. Л.К. Воронової. К.: Правова єдність, 2009. 395 с.

56. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник. 4-те вид., змін. і доп. – К.: ЦУЛ, 2010. 440с.

57. Грушко В.І., Чумаченко О.Г., Національні фінанси// Підручник за редакцією д.ек.н., професора В.І. Грушка К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017.660 с.

58. Грушко В.І. Пенсійна система: підручник / за ред. В.І. Грушка / Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК», 2017.368 с.

Періодичні видання:

59. Азаров М.Я. Формування бюджетної політики економічного зростання // Фінанси України. 2006. № 9. С. 3–10.

60. Азаров М.Я. Роль органів місцевого самоврядування у вирішенні питань соціально-економічного розвитку // Фінанси України. 2007. № 3. 3–14.

61. Ільченко Т. Методологічні підходи до дослідження заощаджень населення / Т. Ільченко // Вісн. Терноп. нац. екон. ун-ту. 2009. №2. С. 56-60.

62. Кізіма Т.О. Бюджет домогосподарства: теоретичні основи та прагматизм формування в сучасних умовах / Т.О. Кізіма // Вісн. Криворізь. екон. ін.-ту КНЕУ: зб. наук. пр. 2008. №3 (15). С. 123-129.

63. Крисоватий А.І., Кошук Т.В. Вплив поглиблення інтеграції на податкову політику країн – учасниць ЄС // Фінанси України. 2009. №3. С. 31-39.

Інтернет – джерела:

64. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

65. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

66. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

67. Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>

2. Гроші та кредит

Базова

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 20 вересня 2001 р.

2. Закон України “Про Національний банк України” від 20 травня 1999 р.

3. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 5 квітня 2001 р.

4. Указ Президента України “Про грошову реформу в Україні”. // Вісник НБУ. 1996. № 5.

5. Гроші та кредит: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" / [О. Л. Шелест та ін.]; за ред. канд.

- екон. наук, доц. Шелеста О.Л.; Харк. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Х.: Бровін О.В. [вид.], 2014. 267 с.
6. Гроші та кредит: навчальний посібник / В.І. Аранчій, Л.М. Бойко, Л.В. Черненко. Полтава: АСМІ, 2010. 300 с.
  7. Гроші та кредит: навч. посіб. / [Кузнецова С.А. та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АЕНУ С.А. Кузнецової; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Д.: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2014. 134 с.
  8. Гроші та кредит: підручник / В.І. Грушко, О.Ю. Сова [та ін.]; за ред. проф. С.К. Ревчука. К.: Знання, 2011. 384 с.
  9. Гроші та кредит: підручник / За загальною редакцією М.І. Савлука. 4-те вид., перероблене і доповнене. К.: КНЕУ, 2006. 744 с.
  10. Гроші та кредит: навч. посіб. / В.Я. Швець, Н.Ф. Єфремова, О.І. Чічкань; Дніпродзерж. держ. техн. ун-т (ДДТУ). Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2015. 301 с.
  11. Гроші та кредит у банківській справі: навчальний посібник / М.П. Денисенко; Рец. В.І. Грушко. К.: Алерта, 2004. - 478 с.
  12. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. / Ніколаєнко Ю.В. Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. 187 с.
  13. Торгівля цінними паперами / Лаптев С.М., Грушко В.І. та ін. [за заг. ред. В.І. Грушка.]. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2011. 399 с.
  14. Фінанси, гроші та кредит: підруч. для студентів екон. спец. ВНЗ / О.О. Непочатенко [та ін.]; Уман. нац. ун-т садівництва. Умань: Сочінський [вид.], 2014. 482 с.
  15. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / В. І. Успенко, Н. Е. Аванесова; Харків. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Харків: Щедра садиба плюс, 2015. 207 с.

Допоміжна

16. Банківські операції: навчальний посібник / А.В. Череп, О.Ф. Андросова. К.: Кондор, 2008. 410 с.
17. Банківські операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державний комітет статистики України; Національна академія статистики обліку та аудиту. – К.: ДП "Інформаційно-аналітичне агенство", 2010. 271 с.
18. Банківські операції: підручник / За заг. ред. А.М. Мороза. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2008. 608 с.
19. Біржова діяльність: навчальний посібник / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лавринович. К.: Ліра-К, 2009. 540 с.
20. Гроші і кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ, які навчаються за освіт.-проф. програмою бакалавра з галузі знань "Економіка та підприємництво" / Л.Ю. Сисоєва, К.Ф. Черкашина. – Суми: Університетська книга, 2014. 245 с.
21. Гроші, фінансова система та економіка: підручник / Р. Глен Габбард; Пер. М. Савлук, Пер. Д. Олесневич. - К.: КНЕУ, 2004. - 889 с.
22. Збірник тестів та ситуаційних завдань для самостійного вивчення навчальних дисциплін напряму підготовки "Фінанси і кредит" для студентів коледжу. Частина 1. / В.Я. Голюк [та ін.]; За заг. ред.проф. В. І. Грушка Університет економіки та права "КРОК", КЕПІТ. – К.: Університет економіки та права "КРОК", 2011. 94 с.
23. Первинне публічне розміщення акцій (ІРО): теорія та практика вітчизняних компаній: монографія / В.І.Грушко, О.Г. Чумаченко. К.: ТОВ "Дорадо-друк", 2009. 252 с.
24. Розвиток інформаційного суспільства. Фінансова політика держави на макрорівні: колективна монографія. Том 6. / [за наук. ред. В.І. Грушка.]. [Сова О.Ю. Сутність місцевих бюджетів. Прогнозування доходів місцевих

бюджетів та аналіз їх виконання]. .: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 296 с.

25. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. К.: Знання, 2010. - 532 с.

26. Ринок фінансових послуг: підручник / За ред. О.А. Кириченко, М.П. Денисенка, А.В. Чупіса. - 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Дорадо-друк, 2009. 352 с.

27. Сучасна банківська установа: організація управління та фінансів: монографія / За ред. О.А. Кириченка, І.М. Грищенко, М.П. Денисенка. Хмельницький: ХНУ, 2009. 547 с.

Інформаційні ресурси

28. Офіційний сайт Асоціації українських банків. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://aub.org.ua>

29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

30. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>

31. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

32. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

33. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

34. Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>